

A BALATON MIKROBIOLÓGIAI MINŐSÍTÉSÉNEK IDŐSZERŰ PROBLÉMÁI

VIRÁG ÁRPÁD

Országos Vízügyi Hivatal, Budapest

Meggyőződésem, hogy ez a szimpozion kiemelkedő jelentőségű a szervezett Balaton-kutatás immár kilenc évtizedes történetében. Mérföldkő a balatoni problémák megoldásához vezető út kezdeti szakaszán. A Balaton-térség előttünk tornyosuló súlyos környezetvédelmi feladatai, középpontjában a vízminőség további romlása megakadályozásának kérdésével, mindannyiunk előtt ismereteseek. A megoldásra váró problémák között ma már különös aktualitással és halaszthatatlanul sürgetően jelentkezik a tó vízének sokoldalú — nemcsak a higiénias viszonyokra a valóságnak megfelelően utaló, hanem a tavi anyagforgalom gyors átalakulásának jellegéről és irányáról is felvilágosítást nyújtó — korrekt, mikrobiológiai minősítése. Nem kis feladat ez! Annál is inkább nem, mivel hasonló elvárásoknak még az igényeket mérsékelve is, egyetlen országban és egyetlen tó viszonylatában sem sikerült még maradéktalanul eleget tenni. Nem rutin, hanem minden aspektusában originális kutatómunkát kell tehát végeznünk tavunk sajátos, lokális mikrobiológiai dinamikájának felderítésére. Kérdés mármost, hogy e rendkívül munkaigényes, többirányú specializáltságot követelő kutatásokat milyen, a körülményeket mérlegelve, legfontosabbnak ítéltető részterületekre irányítsuk. Véleményem szerint ezekre:

1. A Balaton nyílt vize, a fenéküledék, a nádasok és a parti övezet jellegzetes mikróbaközösségeinek faji szintű struktúranalízise különös tekintettel a legközöségesebb, domináns típusok élettani-biokémiai képességeinek és populációs denzitásuk szezonális változásainak megismerésére.
2. A különböző vízi és partmenti miliók komplex biotikus népeiségeinek (biotáinak) biokémiai szintű és a tó anyagforgalmát meghatározó közösségi anyagcseréje (metabiózis).
3. A Balaton biológiai és abiotikus öntisztulása egyrészt a kórokozóktól, másrészt a szennyanyagoktól.
4. Rutinszerűen alkalmazott, higiénias mikrobiológiai vízparamétereknek a tó lokális körülményei közötti használhatósága sokoldalú ellenőrzése. Végül:
5. A tó medrében, partszegélyén és vízgyűjtő területén végrehajtott bármilyen munkálatok (kotrás, partvédelmi gátak létesítése, csatornázás stb.) szigorú bakteriológiai felülvizsgálata.